

Makale Geliş | Received: 20.12.2022
Makale Kabul | Accepted: 18.09.2023
Yayın Tarihi | Publication Date: 30.09.2023
DOI: 10.20981/kaygi.1221892

Sever IŞIK

Doç. Dr. | Assoc. Prof. Dr.
Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü, Gaziantep, TR.
Gaziantep University, Faculty of Art and Science, Department of Philosophy, Gaziantep, TR.
ORCID: 0000-0002-8401-2353
severquista@gmail.com

Filozof, Sezar ve İsa: Nietzsche’de Egemen Olarak Geleceğin Filozofu

Öz: Nietzsche’nin olgunluk dönemi eserlerinde geleceğin filozofları kavramı önemli bir yere sahiptir. Üstün insan tipinin en yetkin formu olan geleceğin filozofu onun politik düşüncesiyle yakın ilişki içindedir. Nietzsche’ye göre geleceğin filozofu geleceğin politikası olan büyük politikayı icra edecek olan soylu ve seçkin insandır. Avrupa’nın ihtiyaç duyduğu bu politika geleceğin filozofunun yaratıcı ve sağlıklı güç istencine tabi olacaktır. Bu filozof insanlığın şimdiye kadar tanıdığı bir çeşit felsefe işçisi olan filozoftan farklı olarak egemen/hükümran bir kişi olacaktır. Tanrı’nın ölümü sonrası onun yerini alacak olan bu egemen tüm değerleri yeniden değerlendirecek ve politik yaşamı sağlıklı bir temelde yeniden kuracaktır. Böylelikle/böylece Tanrı’nın ölümün sebep olduğu politik nihilizm krizinin aşılmasını sağlayacaktır. İnsanların kendisine yöneleceği, peşinden koşacağı amaçları belirleyen bu filozof en büyük yasa yapıcısı ve aynı zamanda en büyük büyük değer yaratıcısıdır. Hakikat onun güç istencinin yansımasından ibarettir. Bu buyurucu egemen filozof, dünyevi ve dinsel gücü kendisinde birleştiren bir kişiliktir. Nietzsche, Sezar ile İsa’nın gücünü kendinde birleştiren/toplayan bu egemen filozof tipini “İsa Ruhlu Sezar” olarak adlandırır. Sanatçı olan bu filozof, Platon’un filozof-kralı gibi hakikati keşfeden değil, yaratan bir egemendir. Toplum ve büyük politika ise onun en büyük sanat eseridir. Politikayı ve estetiği birleştiren bu sanatçı-filozof Nietzsche için siyasal yaşamın temel ilkesidir.

Anahtar Kelimeler: Geleceğin Filozofu, Egemen, Güç İstemi, Yasa Yapıcı, Büyük Politika.

The Philosopher, Caesar and Jesus: Philosopher of the Future as Sovereign in Nietzsche

Abstract: The concept of the philosopher of the future has an important role in Nietzsche's maturity period works. The philosopher of the future which is the most competent form of the übermensch type is closely related to his political view. According to Nietzsche, the philosopher of the future is the noble and distinguished person who will perform the grand politics which is the policy of the future. This policy which Europe needs will be liable to the creative and healthy will to power of the future philosopher. Unlike, the philosopher who is a kind of philosophy worker that humanity has ever known, this philosopher will be a sovereign person. After the Death of God, this sovereign who will replace him will reconsider of all values and re-establish political life on a healthy basis. Thus, it will help to overcome the political nihilism crisis caused by the Death of God. The philosopher who specifies the aims that people will turn to themselves and chase after, is the greatest legislator and at the same time the greatest creator of values. The truth reflects his will to power. This authoritarian sovereign philosopher has a character that combines secular and religious power in himself. Nietzsche calls this dominant type of philosopher who collects the power of Caesar and Jesus as a "Caesar with Christ's soul". The philosopher who is an artist, is a sovereign who creates the truth, he does not discover the truth like Plato's philosopher king. Society and grand politics are his greatest art works. This artist philosopher who integrates politics and aesthetics is the fundamental principle of political life for Nietzsche.

Keywords: The Philosopher of The Future, Sovereign, Will to Power, Legislator, Grand Politics.

Giriş

Nietzsche, 19. yüzyılın özellikle son çeyreğinde Batı düşünce geleneğine yönelttiği radikal eleştirilerle derin bir etki yaratmış, müteakip yüzyılın felsefi güzergâhı üzerinde belirleyici bir rol oynamış, ufkunda kalıcı bir iz bırakmış ve nihilizm olarak teşhis ettiği çağın krizinin üstesinden gelmek için biteviye mücadele içinde olmuştur. Tanrı'nın/hakikatin ölümüyle var oluşun anlamını yitirdiği ve anlamsızlık çölünün büyüdüğü bir vasatta nihilist çağın tüm dekadan değerlerini yeniden değerlendirmeye girişmiştir. Bu çerçevede öncelikle nihilizmin yükselişinin menşei ve mebdai olan metafizik düşünce geleneğinin üstesinden gelmeye çalışır. Nihilizmi Batı düşüncesinin kendisine içkin bir durum olarak gören filozofa göre kendi çağının deneyimlediği ve tanıklık ettiği şey nihilizmin en yetkin halidir. Tanrı'nın ölümünün ilanı ise bu kemale ermiş nihilizmin zirvesi ve en yetkin ifadesidir. Çağın daha önce eşi ve benzeri görülmemiş bir tarihsel dönemeçte bulunduğunu düşünen Nietzsche'ye göre bu büyük son tehlikeli olduğu kadar büyük bir başlangıç yapma fırsatını da içermektedir. Zira şimdiki dek

yeryüzünün anlamı olan Tanrı'nın ölümüyle yaşam (var oluş) anlamını yitirirken yeryüzü çölleşmekte ve çöl giderek büyümektedir. Artık yapılması gereken hakikat sonrası bir çağa hazırlanmak, Tanrı'nın katlinin kefareti ödemenin yani bu ölümün üstesinden gelmek suretiyle krizi fırsata dönüştürmek, yeryüzüne dönmek, yaşamı onaylamak ve yeniden yaratmaktır. Bunun için behemehâl yapılması gereken yazgılı ödev her yerde dekadans olarak deneyimlenen düşünce ve değerleri güç istemi temelinde yeniden değerlendirerek üstesinden gelmektir. Bunu başaracak olan üst(ün) insan Tanrı'nın mekânına konarak insanın ölümünü de içkin olan Tanrı'nın ölümüne denk bir karşılık (kefareti) vermiş, nihilizmi ve onun alametleri olan kültürel, toplumsal ve politik dekadansı aşmış ve alt etmiş olacaktır. Bu büyük eylem aynı zamanda nihilizmin yerini geleceğin felsefesine bırakması olacaktır. Geleceğin felsefesinin hükümlerini kılınması nihilizmin kökeni olan nesnellik, rasyonalite ve evrensellik iddiası taşıyan Batı metafiziğinin yani geleneksel felsefenin ve vasatlaştırıcı Hristiyan etiğinin aşılması olacaktır.

Tüm etik ve politik değerlerin yeniden değerlendirmesi projesi kapsamında felsefe ile filozofu da yeniden değerlendirmeye tabi tutan Nietzsche, çağın icbar ettiği bir görev olarak felsefeyi ve filozofu güç istemi temelinde yeniden değerlendirmeye tabi tutarak temellük eder ve kendi felsefesi içerisinde konumlandırır. Nietzsche için yeni felsefe ve yeni filozof eski türden felsefe ve eski türden filozofla karşıtlık içerisinde yaşamı yeniden onaylayacak tüm yaşamı, konumuz bağlamında politik yaşamı güç istencine tabi kılarak güç istemini azaltan mevcut eşitlikçi modern politikaları imha ve ilga edecek, ruhun sıradüzenine istinat eden yeni bir aristokratik düzen inşa edecektir. Erken dönemden itibaren çoğunlukla felsefeyi trajik kültür karşıtı dekadans bir düşünme tarzı, filozofu ise trajik bilgeliğin karşıt figürü olarak ele alırken özellikle olgunluk dönemi eserlerinde ortaya çıkan ve burada ele alacağımız "geleceğin filozofu" ise sanatçı/şair, nebi ve hükümdar kimliğini ve kişiliğini de kendinde birleştiren üstün insan formu olarak ortaya çıkar. Hakikati keşfeden değil, yaratan en yetkin-üst(ün) insan tipi olarak dinsel, sanatsal ve düşünsel olanı kendinde birleştirir. Güç istenci

doğrultusunda hareket edecek olan geleceğin filozofu toplumu iradesi doğrultusunda inşa edecektir. Bu mürebbi filozof, insanı yetiştirip yükselterek daha öncekilerin muhayyilesinin erişemediği bir kişilik ve kimlikte yeniden yaratacaktır. Bu “yeni insan” Tanrı'nın ölümüyle birlikte sahneyi terk eden “son insan”dan farklı bir insan olacaktır. Tanrı'nın yerini ikame eden bu insan Tanrı'nın ölümünün en yetkin ifadesi olduğu çağın krizinin üstesinden gelmek ve yaşamın anlamını yeniden yaratmak zorundadır. Bu geleceğin filozofunu bekleyen en yüksek ve en yüce görevdir. O, kendisinin nihilizme karşı umut olmasını sağlayan bu görevini ifa ederken daha önceki insanların hiçbirinin tahminlerinin ulaşmadığı yükseklikte, yücelikte ve sertlikte bir icra-i siyaset eyleyecektir. Geleceğin filozofunun icra edeceği geleceğin politikasını Nietzsche, “küçük politika” olarak adlandırdığı güç istencinden yoksun modern politikaya nispetle “büyük politika” olarak adlandırır. Geleceğin filozoflarının icra edeceği büyük politika otoritenin batışını ifade eden politik nihilizmin de üstesinden gelerek yaşamı yeniden yaratmayı amaçlamaktadır. Çünkü ona göre tüm mevcut düzenler, dinler ve ideolojiler yozlaşmışlardır. Adeta bir fizyolog olarak hareket edecek olan geleceğin filozofları tüm bu çürümüş uzuvları fizyolog titizliği ve acımasızlığıyla kesip atacaktlardır. Nietzsche'ye göre bu yeni filozoflar çağın tanığı ve mağduru olduğu demokratik hareketin yükselişinin neticesi olan yozlaşmaya ve insanın vasatlaşmasına karşın “umut ve zorunlulukla” kendisine yönelinecek kişiler olacaklardır (Nietzsche 2019: 119-120). Böylelikle Nietzsche çoğunlukla dekadan bir figür olarak gördüğü filozofu yeniden değerlendirmeye tabi tutarak onu kendi düşüncesi içerisinde yeni değerler yaratan, cesur, önder, çağa aykırı bir üst(ün) insan formuna sokar.

Bu makalede amacımız felsefeyi ve filozofu yeniden değerlendirerek temellük etmesi çerçevesinde geleceğin filozofunu öncelikle *İyinin ve Kötünün Ötesinde*' de dile getirdiği değer yaratan ve yasallaştıran bir yasa yapıcı egemen olarak konumlandırmak, yine aynı eserde dile getirdiği “dinsel varlık” olarak adlandırdığı kişilik olarak değerlendirmek ve akabinde de *Güç İstenci*'nde *İsa Ruhlu*

Sezar olarak belirecek olan figürle birlikte okuyarak geleceğin filozofunun siyasi ve ruhani/dinsel bir varlık olduğunu göstermeye çalışmak olacaktır. Bunu yaparken söz konusu figürün gelişim seyrini kavramak için özellikle trajik insan, deha, üstün insan ve özgür insan kavramları çerçevesinde zaman zaman erken tarihli görüşlerine de değinecek nihayetinde gelinen noktada Nietzsche'nin açıkça özgür tınlılardan ayırdığı egemen filozofunun egemenliğinin formu ve sınırları itibarıyla seküler egemeni ve egemenliği aştığını iddia edeceğiz. Seçkin insanı ve onun yaratıcı değerlerini inkâr eden eşitlikçi (köle-sürü) değerleri egemen kılan modern demokratik egemenlik anlayışını yeniden değerlendirmeye tabi tutan ve hakiki "politik"lik yani karar vericilik ve yasayıcılık vasfından mahrum gören Nietzsche, güç isteminden yoksun dekadan bir figür olan modern, seküler demokratik egemene karşı bunu aşmış olan, dünyevi ve dinsel olanı kendisinde birleştiren kendi yüce ve yaratıcı trajik egemenini "İsa Ruhlu Sezar" adlandırmaktadır (Nietzsche 2002: 469). O, Sezar olarak yeryüzü devletinin, İsa olarak ise ruhani dünyanın hükümranıdır. Bu yaklaşımla Nietzsche, en temelde dini ve dünyevi olan/alan ayrımıyla temellenen modern seküler egemenlik anlayışını aşar; yasayı da egemenin iradesine indirgeyerek hukuki (legalistik) egemenlik anlayışının dışında durur.

İyinin ve Kötünün Ötesinde'nin üçüncü bölümünde dinsel olanla ilgilenen filozof, Hristiyanlık sonrası dinin, dini olanın nasıl olması gerektiğini ortaya koymaya çalışır. Hristiyanlığı aşmak isteyen filozofun alternatifi hele ki kitleler söz konusu olduğunda ateizm değildir. Dinsel bir gaddarlık merdiveninden bahseden filozof gelinen aşamada tanrısallığın hiçliğe kurban edildiğini dile getirir ve bunu gaddarlığın en yüksek aşaması olarak değerlendirip olumsuzlar. Yaşamı kısırlaştırdığını düşündüğü Hristiyanlığa ve onun çileci idealine karşı antik Yunan dininde olduğu gibi yeryüzünü olumlayan ve yaşam bolluğu bağışlayan bir din(i kültür) salık verir. Gerçekte Nietzsche, geleceğin filozofuna dair yeni idealini ancak dinsel bir bağlamda dile getirecek ve ifa edecektir. İnsanlığın genel gelişimini ve ıslahını amaçlayan geleceğin filozofu bu görev için dinlerden faydalanacaktır

(Nietzsche 1997a: 61-62).¹ Dinsellik olmaksızın toplumu ortak bir ethos etrafında birleştirmek mümkün olamayacaktır. Zaten modern toplumdaki parçalanmışlığın ve çürümenin en büyük nedeni de bu ortak amaç kaybıdır. Toplumsallığın temini ancak ortak din/mitos aracılığıyla mümkün olacaktır. Önemli olanı bunun Dionysosçu bir karaktere sahip olmasıdır.

1. Değer Yaratici, Yasa Koyucu ve Önder Olarak Egemen Filozof

Nietzsche, yaşamı boyunca düşüncelerini ifade etmek için figüratif bir dil ile birlikte farklı yaşam biçimlerini somutlaştıran figürleri kullanır. "İtirafçı Strauss" ve "Eğitimci Schopenhauer'da olduğu gibi edebi ve tarihi şahsiyetler, Napolyon, Sezar, Thukydides gibi büyük kahramanlar, Apollon ve Dionysos, Zerdüşt gibi mitsel kişilikler, "yılan ve kartal", "ejderha" ve "deve" gibi mitsel hayvanlar, "son insan" ve "übermensch" gibi şiirsel ve alegorik figürlerle birlikte figüratif dilin yaygın kullanımı onun felsefi ve edebi karayerindeki bir dönemle sınırlı değildir. Gerçekten bu kadar şiirsel ve edebi figürün kapsamlı ve sistematik kullanımına başka bir filozofta rastlamak pek mümkün değildir. Felsefenin, edebiyatın ve retorikğin "arayüzünde" yer alan Nietzsche'nin figürleri onun felsefi görüşlerinin hem entelektüel hem de duygusal olarak yönünü ve gelişimini doğru bir şekilde anlamak, aydınlatmak ve değerlendirmek için son derece önemlidirler. Nietzsche'nin tüm bu figürleri, performatif bir şekilde çileci idealin tartışmasız kültürel egemenliğini ifşa etmek için tasarlanmıştır (Hicks 2003: 18). Nietzsche, çileci olmayan alternatif bir idealin formüle edilmesi işini *İyi ve Kötünün Ötesinde*'de gelişini müjdelediği "yeni filozof türleri'ne, yani "geleceğin filozoflarına" bırakır (Nietzsche 1997a: 11; 116-117; Hicks 2003: 18). Ona göre bu

¹ Hakikati ürkütücü olan filozoflar kendi iyilerini Tanrı'nın buyruğu olarak ifa etmeye cesaret ederler. Onlar ya Platon'da olduğu gibi kendi buyrukları olan emirlerin akıl ile keşfedilen ya da ilham ile alınan "kendinde iyi" (ler) "ebedi değerler" olduğunu düşünürler ya da din kurucularında görüldüğü gibi kendi buyruklarını Tanrı'nın emri olarak ifa etmeye cesaret ederler. Onların "sen mecbursun"u "ben istiyorum" gibi kulaklarına çalınmaz. Böylece "sadece "ilham" olarak değerlerin yasa yapımı, altında vicdanlarının ezilmediği taşınabilir bir yük olur" (Nietzsche 2002: 466). Ancak Platon ve Muhammed'te görüldüğü gibi artık hiçbir düşünür bu iki "ebedi değer" ve "tanrı" varsayımı ile vicdanını rahatlatamadığından "yeni değerlerin yasa yapıcısının hak iddiası yeni ve daha erişilmemiş olan bir korkunçluğa yükselebilir" (Nietzsche 2002: 466).

çok özgür ruhlar insanı şimdiye kadar felsefeye egemen olmuş çileci idealden (hakikat inancından) ve bunun yarattığı nihilizmden kurtaracaklardır (Nietzsche 1998: 140,142). Aslında hepsi çilecilik karşıtı bir ideali somutlaştıran Nietzsche'nin bu zamansız figürleri öncelikle yıkıcı bir bilgeliği temsil eden zamana aykırı seçkin tiplerdir. Onlar yaşamı teşvik için mevcut yozlaşmış yaşama karşı yaşamı onaylayan, geliştiren ve güçlendiren yeni idealler ortaya koyacaklardır.

Yaşamı boyunca kalbi seçkin insanlar için atan ve onlar için yazan Nietzsche, büyük/yüce/ideal tipleri düşünsel gelişim seyri içerisinde "dahi", "özgür ruh", "trajik sanatçı", "übermensch" ve "geleceğin filozofu" gibi adlarla adlandırır. Bu yüksek tip(ler)in en önemli özelliği yaratıcı, sağlıklı ve cesur bireyler olmalarıdır. Zerdüşt, (Nietzsche) haber verdiği üst(ün) insanı, insanlık için kendisine yönelinecek amaç ve ulaşılabilecek hedef olarak koyutlar. Mevcut insan ise "son insan" olup alt edilmesi ve aşılması gerektir (Nietzsche 1999: 25). Zaten o, kendisiyle birlikte kaim ve daim olduğu ölen tanrı ile birlikte sahneyi terk edecektir. Üstün insan ise çürüme sebebiyle ölüp giden tanrıyı ve insanı ikame eden "insan-sonrası"dır (posthuman). Üst(ün) insan, hayvan ile üstün insan arasında aşılması gereken bir köprü olan "son insan"ı alt etmiş "yeni insan"dır (Nietzsche 1999: 27, 28, 203-204). Tanrı'yı ikame eden bu "yeni insan" aynı zamanda insanın yeniden değerlendirilmesi ve Tanrı'yı katleden insanın bu katle karşılık ödeyeceği kefarettir. Tanrı'yı ikame eden bu yüce-soylu insan Nietzsche'nin ifadesiyle "yeryüzünün anlamı" (Nietzsche 1999: 25) olacaktır. Zira Tanrı'nın yani aşkınlığın ölümüyle birlikte insanın tüm arayışları zorunlu olarak içkin hale gelecektir.

Nietzsche'nin felsefeyi ve filozofu değerlendirmesine dönersek, felsefeyi yeniden değerlendiren Nietzsche'ye göre yeni felsefe tehlikeli bir biçimde yerleşik, alışılmış değer duygularına karşı çıkan, mevcut iyi ve kötünün ötesinde konumlandırılan ve "hakikat olmayanı" yaşam koşulu olarak tanıyan bir felsefe olacaktır (Nietzsche 1997a: 12). Bu felsefe her şeyden önce Avrupa'yı savaşçı değerlerden mahrum bırakan "hastalıklı" modern demokratik değerleri değil,

savaşı ve mücadeleyi ön plana çıkaracaktır. Ancak bu zorlu ve tehlikeli bir görevdir. Çünkü “güç istenci”ne karşı derin bir nefret duyan demokratik çağın tüm psikolojisi onu küçümsemeye ve karalamaya yönelikmiş gibi görünmektedir (Nietzsche 2002: 367). Zira seçkin insana/zümreye inancı temsil eden aristokrasiye karşın demokrasi büyük seçkin insana ve zümreye imansızlığı/inançsızlığı temsil etmektedir (Nietzsche 2002: 369). Ona göre demokrasi, geleceğin yeni aristokrasisini inşa edecek bir platform veya zemin olarak görülme yerine, üstün varlık biçimlerinin var olmasını ve gelişmesini fiilen imkânsız kılmanın bir yolu olarak geliştirilmektedir (Ansell-Pearson 2009a: 152). Bu nedenle demokrasi ve onun eşitlikçi idealini önceleyen tüm modern politik düzenler politik nihilizmin taşıyıcısı olup dekadanlığın farklı formlarından başka bir şey değildir; çünkü ona göre insanın ayrıcalıklarından, hükümlanlık talebinden vazgeçmesi yaşamın yozlaşmasının ta kendisidir (Nietzsche 1997a: 167). Egemenliği dışlaması, farklı ve soylu olana değil, kitleye/sürüye, benzer ve ortak olana/yarara odaklanması nedeniyle modern demokrasiyi “devletin çöküş biçimi” (Nietzsche 2010: 88) olarak niteleyen Nietzsche'nin nazarında eşitlik idealini önceleyen modern politik ideolojilerin hiçbiri gerçekte politik bir karakteri haiz değildir ve politik olanı kavrayamazlar çünkü egemen(lığ)ı dışlamaktadırlar. Özellikle modern demokratik politik teori devleti gayr-i iradi bir varlık olarak, bürokrasinin işlettiği bir şirket ya da makine olarak tasavvur etmektedir.

Filozofa tehlikeli bir görev biçen, felsefenin çağı rahatsız etmesi gerektiğini düşünen Nietzsche, *Zamansız Düşünceler*'de kendi çağında felsefenin üniversitede akademik bir disipline dönüşmesiyle “gücsüz bir hayalet” kılığına bürünüp gülünç duruma düşerek saygınlığını yitirdiğini ifade eder. Ona göre artık üniversite kürsüleriyle sınırlı felsefenin ve filozofun tehlike arzemesi söz konusu değildir. Zira düşünceler geleneğin toprağında huzur içinde yeşermektedir. Oysaki böylesi hiç kimseyi rahatsız etmeyen bir felsefenin tehlikeli olması, altüst oluşlara yol açması, başarı göstermesi mümkün değildir. Ve bu durumda felsefenin onuru ayaklar altına alınmıştır. Nietzsche, Emerson ve Diogenes'in tanıklığına başvurarak

gerçek felsefenin ve filozofun ortaya çıkması durumunda felsefenin yaratacağı, yaratması gereken altüst oluşa dikkat çeker (Nietzsche 1997b: 194). Ancak felsefenin üniversiteye sığınarak salt akademik bir etkinliğe filozofunsa memura dönüşmesi felsefenin saygınlığına ve daha önemlisi hükümlanlığına mal olmuştur.

Felsefenin hükümlanlığına mal olan diğeri bir neden ise bilimin yükselişidir. Nietzsche'ye göre teolojinin hizmetkârlığından kurtulan bilim, küstahça ve budalaca felsefe için yasalar koymaya çalışmakta, efendi ve filozof olmaya yeltenmektedir (Nietzsche 1997a: 106). Nietzsche'ye göre bilimin yükselişiyle birlikte felsefe epistemolojiye indirgenmiştir. Felsefenin epistemolojiye indirgenmesinin sonucu ise felsefenin "utangaç bir karar verememe" ve "itidal öğretisi"ne dönüştürülmesi olmuştur ki bu da aslında çağın felsefenin efendilik görevine, hükümdarlık hakkına olan inançsızlığını ifade etmektedir (Nietzsche 2019: 123). Felsefenin epistemolojiye indirgenmesi gerçekte felsefenin can çekişmesine ve hükümlanlık/egemenlik hakkının sorgulanmasına mal olmuştur. Zaten kötürümleşmiş ve bilimin onaylanmasına indirgenmiş bir felsefenin hükümlan olması da mümkün değildir. Zira böylesi bir felsefe sadece uyum gösteren akademisyen ve uzmanların arasında yaşayan fakat hiçbir yaşam belirtisi göstermeyen bir felsefedir. Oysa Nietzsche'nin güç istemi temelinde yeniden değerlendirip temellük etmeye çalıştığı felsefe çağın dekadan değerlerini onaylayan, uyumcu, uzlaşmacı ve uzlaştırıcı bir felsefe değil, *egemen bir felsefe* olacaktır. Nietzsche, böylesi bir felsefenin yükselişinin önünde kendi çağından mütevellit birçok tehlikenin mevcut olduğunu düşünür (Nietzsche 1997a: 106). Adeta Hegelvari bir düşünceyle çağın ruhunun böylesi bir felsefe için hazır olmadığından dem vurur. Oysa çağın ihtiyacı olan şey tam da böylesi bir felsefe ve onu yaşama hükümlan kılacak yeni türden filozoflardır. Ancak böylesi zamana aykırı, tehlikeli filozoflar "çekiçle sorular soracak" (Nietzsche 2017: 1) çağın çürümüş, putlaşmış tüm değerlerini yıkacak ve yerine yenisini koyabileceklerdir.

Yeni savaşçı bir çağa girerken (Nietzsche 1997a: 113) şüphecilik afyonunun yükselişte olduğu momentte Nietzsche, Avrupa'nın kendisi için elzem olan ancak kaybettiği erkeksi değerleri ona yeniden kazandıracak, hastalıklı politik yapıları ve değerleri imha ve ilga edecek, tüm değerleri güç istemi temelinde yeniden yaratacak, büyük politikayı küçük politikanın yerine ikame edecek yeni bir politik figür olarak geleceğin filozoflarını haber verir (Nietzsche 1997a: 45). Henüz var olmayan bir insan türü için "yeryüzünün efendileri" için yazdığını söyleyen (Nietzsche 2002: 461) Nietzsche, çağın Avrupası'nın mahkûm edildiği küçük politikanın üstesinden gelecek, tüm yaşamı ve değerleri yeniden değerlendirecek ve yasa koyacak yeni egemen tipi geleceğin filozofu şeklinde adlandırmak suretiyle onu modern fikirlerin taşıyıcılığını ve savunuculuğunu yapan "özgür düşünür"lerden de ayırmaya çalışır.² Geleceğin filozofları sadece özgür tinli olmayacak "daha yüksek, daha büyük ve temelden farklı, görmezden gelinemeyecek ve başkalarıyla karıştırılmayacak bir şey olacaklar"dır (Nietzsche 2019: 50). Özgür ruhlar ise ancak onların habercisi, müjdecisi ve öncüsü olacaklardır. Özgür ruhlardan ayrı olarak geleceğin filozofları kendilerinden öncekilere karşıt olan eğilim ve beğeniler geliştirmiş, birçok perspektifi sentezleyebilen, aktif toplumsal organizatörler, değerler yaratan ve yasa koyan güçlü ve sağlıklı kişiliklerdir (Nietzsche 1997a: 11 ;116-117; Mulin 2000: 401, 384). "Saf bilgi", mutlak tinsellik, "kendi başına bilgi" gibi çelişkili kavramların tuzacağına düşmeyen geleceğin filozofları "değişik bakış açılarını ve duygusal yorumları bilginin hizmetinde kullanmasını bilecek" kişilerdir (Nietzsche 1998:

² *Ecce Homo*'da hiçbir şeyin kendisine Avrupa ve Amerikalı "*libres penseurs*"lardan (özgür düşünür) daha uzak, daha yabancı olmadığını ifade eden Nietzsche, şöyle devam der: "O "çağdaş ülküler"e inanan, uslanmaz kuşbeyinlilerle, soytarılarla aramdaki uçurum, düşmanlarıyla aramda olandan çok daha derindir. Onlar da bir yol tutturmuş, insanlığı kendilerine göre "düzeltmek" isterler; benim kim olduğumu, ne *istediğimi* bir bilseler, amansız bir savaş açarlardı bana karşı, -topu da "ülküler" inanır daha... İlk *töresizci*'yim ben.." (Nietzsche 1996: 83). Özgür düşünürlerin en büyük hatasının yaşamı geliştirecek ve insanı güçlendirecek olan şeyin ne olduğunu görememeleri ve anlamakta başarısız olmaları (Ansell-Pearson 2009b: 120) olduğunu düşünen Nietzsche'ye göre özgür düşünür, insan sürüsünün bir çobana ihtiyaç duymadan gelişebileceğini savunur; özgür ruh, birine olan ihtiyacı destekler (Nietzsche 2002: 157-158). İnsanı yükseltecek olan şey ona göre sürünün arzulanır bulduğu şeyin tam tersidir (Nietzsche 2002: 459-460).

114). Özgür ruhların bilgiyi yalnızca edindikleri yerde geleceğin filozofları bu bilgiyi bütünleştirir ve kullanırlar (Fulkerson-Smith 2010: 192) yani bilgiyi bir amaç için pratize eder. Bilgi onlar için kendinde amaç değil (ki yoktur) yaşama hizmet eden bir araçtır.

Nietzsche'nin gelecek felsefesi, tamamen yeni ve canavarca olan bireysel yaşam biçimlerinin (kendisinin "egzotik bitkiler ve meyveler" dediği) yaratılmasını ve doğuşunu müjdelemektedir (Ansell-Pearson 2009a: 146). Geleceğin filozofu öncelikle eski felsefesiyle hesaplaşmış onu aşmış bir filozof olarak yeni bir değerler sistemini ve düzenini temsil etmektedir. Ve her şeyden önce o, yaratıcısı ve taşıyıcı olduğu bu değerlerin bir uygulayıcısıdır. Avrupa'nın yaşadığı dekadansın en büyük nedeni olan eski filozoflara mukabil geleceğe doğru uzanan bu filozoflar, "ebedi değerleri" yeniden değerlendirerek tüm değerleri kendi istemleri doğrultusunda yeniden yaratacak, geleceğe doğru yöneltecek ve tarihin "en son biçimi olan" en büyük sayı saçmalığına" son vereceklerdir (Nietzsche 1997a: 102). Öncelikli ödevi yeni değerler koymak ve yasallaştırmak olan bu yeni filozoflar "korkunç", iyiliksever ruhların solgun ve cüceleşmiş görüldüğü bir çağda "emredici"ler olarak ortaya çıkacaklardır (Nietzsche 1997a: 102). Nihilizmin, şüpheciliğin ve eşitlikçi politikaların politik egemeni yok ettiği yerde yeni filozof bir buyurucu olarak kendi yargısını ve iradesini tinin ifadesi olarak yasa formunda ortaya koyacaktır. Başka bir ifadeyle yasa egemenin iradesi politika da bu kararın icrası olacaktır. Böylelikle egemen ortak ethosu belirleyip, toplumun yönünü tayin ederek toplumsal parçalanmanın önüne geçecektir. Diğer taraftan "mesafe patosu"nu olumlayan bu yasa koyucu komutan filozof(lar) toplumu sıra düzenine göre yeniden örgütleyecek, insanın yozlaşmasına son verecektir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi Nietzsche'ye göre kendi çağının tini bu filozofun yetişmesi için çok uygun değildir. Zira onların öncelikli vasfı çağa aykırı olmaktır. Neşterlerini "çağın erdemlerinin göğsü"ne vurduklarında kendi gizlerini ortaya koyan, tüm insanlığın "olağanüstü ileri görüşleri olan bu filozoflar her şeyden önce

kendi çağının vicdanı olmuşlardır. Çünkü onlar “insanın yeni büyüklüğünün kendisini büyütmesine açılan bir gidilmemiş yolu bilmek için” gidilmesi ve ikame edilmesi gereken yeri gösterirler; ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi irade zayıflığı ve karar yoksunluğu ile malul olan modern çağın beğenisi insanlığın şimdiye kadar tanık olmadığı böylesi büyüklüğü simgeleyen filozofun yetişmesine pek imkân tanımamakta hatta onunla alay etmektedir. Çünkü modern çağın beğenisi güç istencini zayıflatmış ve gözden düşürmüştür. “Yorgun içgörü insanları”nın ve “hakların eşitliğinin egemen olduğu” bu “Sokratik çağ”da büyüklük soylu ve farklı olmayı, kendi başına ve bağımsız yaşamayı gerektirmektedir (Nietzsche 1997a: 119). Nietzsche’ye göre demokratik yüzyılın hımbıl ve kadınımsı beğenilerinin ötesine geçen, kesin değer ölçülerine ve yöntem birliğine, açık yüreklilikle yalnız başına kalabilme ve yargılama cesaretine sahip olan, evet ve hayır diyebilen ve şeyleri birbirinden ayıran “belli bir temkinli zalimlikle yürek kanadığı zaman bile inceden inceye kendinden emin bir biçimde” ne alacağını bilen insandır. Hakikatle işleri çok az olan bu filozoflar (Nietzsche 1997a: 115) uzlaşmacı ya da uzlaştırmacı kişiler değildir. Onların toplumdan talebi ciddiye ve disiplin olacaktır (Nietzsche 1997a: 116). Nietzsche’ye göre deneyimin insanları olan bu filozofların bilgisi saf teorik/felsefi bilgi değil, yaşam bilgisidir. Zira “felsefe öğrenmek zordur; çünkü öğretilemez” (Nietzsche 1997a: 119). Ona göre mevcut felsefenin geldiği yer ve ulaştığı sonuçlar felsefe için yüz karası mahiyetindedir (Nietzsche 1997a: 116). Zira felsefe, yasa yapma faaliyeti olmaktan çıkmış yani yasa koyma iktidarını kaybetmiştir.

Geleceğin filozofunun Nietzsche’nin felsefesinde daima başköşeyi işgal eden, onun temel kaygısı olan, kalbinin kendisi için attığı istisnai tipinin en üstün formu olduğu söylemek mümkündür. Nietzsche, tüm istisnai tiplerin yetilerini kendinde toplayan ender gözlere sahip olup insanın soysuzlaşmasının yaratacağı toplu tehlikeyi gören, Avrupa’nın ahlaki düşüncesi ve karakterindeki felaketi kestiren (Nietzsche 1997a: 102) bu yeni filozofun “geçkin bir kız kurusu” olan akademisyenden farkını özenle vurgular. Nietzsche’ye göre mebzul miktarda

bulunan akademisyene yani felsefe işçisine mukabil çağının Avrupa'sı bu türden filozoflardan yoksundur.³

Bugüne dek aziz ya da bilim adamıyla karıştırılmış olan bu filozof hep yanlış anlaşılmıştır. Zira bugüne dek filozof olmak bilgece yaşamak, ussal ve münzevi bir yaşam sürmek olarak yani bir çeşit yaşamdan kaçış olarak anlaşılmıştır. Oysa Nietzsche'ye göre yukarıda da belirttiğimiz gibi geleceğin filozofları bu anlamda hiç de bilge olmayan bir biçimde yaşarlar ve sürekli tehlikeli bir oyun oynayarak kendilerini riske atarlar (Nietzsche 1997a: 107; 2019: 125). Dolayısıyla bu filozoflar sanıldığı aksine toplumdan yalıtılmış kişiler değil, toplumun içinde yaşayan, risk alan, karar veren ve eylemde bulunan kişiler olmak durumundadırlar.

Nietzsche, felsefe işçisi olarak gördüğü kadim filozof tipinden özenle ayırdığı bu filozoflara onların üzerinde daha yüce bir konum tahsis eder. Ona göre felsefe işçilerinin soylu örnekleri olan Hegel ve Kant gibi filozoflar mantık, etik, estetik ve politik alanda şimdiye kadar ortaya konulmuş olan ve bir zamanlar hakikat olarak adlandırılan müktesebatı değerlendirerek açık, anlaşılır ve kullanılabilir kılmak suretiyle geçmiş şeyleri geleceğin yararına kullanma ödevine hizmet etmişlerdir. Nietzsche'ye göre bu "en ince gururları ve en direngen iradeleri tatmin edecek muhteşem bir görev" olsa da gerçek filozofların görevi bu değildir. Onların görevi önderlik görevlerinin gerektirdiği *değerleri yaratmak* ve *yasa koymaktır*. Onlar emrediciler olarak daima "öyle olmalı!" derler. Nietzsche bu emredici filozof için führer (önder/rehber) sözcüğünü kullanır. Felsefe işçisi olan

³ Bu yanılsamaları aşmış olan yeni filozoflar "gelecek için yasalar buyuran, gelecek uğruna kendilerine ve şu anki tüm şeylere karşı sert ve acımasız olan bir düşünce tarzı"yla meşguldürler". "Onlar köleliğe ve itaatın birçok derecelerine o daha yüksek kültürün şartına inanan filozoflardır ki orada dünyaya dinginliğin mutluluğunu, bütün habis ruhların toplandığı tatil gününü hedef olarak vazetmez ve hatta barışta yeni savaşların aracını görür ve ona saygı duyar; geleceğe yasalar koyan düşünce tarzı ki geleceğin uğruna kendi kendinin ve bütün şimdiki zamanı sert ve zorbaca ele alır; insanın iyi ve kötü niteliklerini aynı ölçüde büyütme için yetiştirmek isteyen sakıncadan çekinmeyen "gayrı ahlaki düşünüş tarzı", çünkü her ikisini doğru yerlerine koymak gücünü kendinde bulur orada her ikisi de birbirine ihtiyaç gösterir. Ama kim bugün aradığını bulma şansı olan filozofları arar? En iyi Diogenes feneriyle arayarak gece gündüz bütün gün oraya buraya boşuna koşması olası değil midir?" (Nietzsche 2002: 245).

filozoflarındaki dahil kendilerinden önceki tüm bilginin kendileri için sadece bir yaratma vasıtası olduğu bu filozoflar ender doğan kişiler olup insanların hangi amaçla nereye bakmasını gerektiğini belirlerler. İnsanın yararının ne olduğuna karar vererek insanlığın istikametini çizerler. Yaratıcı elleri geleceği kavrayan bu filozofların bilmeleri yaratma yaratmaları ise bir yasa koymadır. Hakikat ise gerçekte onların güç istemidir (Nietzsche 1997a: 117; 2002: 466). “Benim yargım benim yargımdır” diyen kendi hakikatlerine sahip (Nietzsche 1997a: 45) çağa aykırı olan geleceğin filozofunun yazgılı olduğu görev şimdiye dek söylenenleri derleyip düzenlemek ya da onaylayıp tasnif etmek değil, imha ve ilga etmektir, dinamitlemektir. Öncelikli amaç geçmişle başa çıkmak değil, geleceği yaratmaktır. Geleceğin filozofunu bekleyen çağa aykırı görev yeni ve hükümran bir felsefenin yaratılmasıdır. Bu hükümran filozof, uyumcu bir kişilik ya da münzevi, akademisyen ve eleştirmen değil, eylemi teşvik eden ve çoğu eylemleriyle yeni bir yaşamı somutlaştıran kişidir.

2. Büyük Mürebbi ve Dionysosçu Trajik Bilge Olarak Egemen Filozof

Gerçekten Platon'un filozofu ile büyük bir benzerlik göstermekle birlikte Nietzsche'nin filozofunun bir portresini çizmek Platon'un filozofuna nispetle çok daha zordur. Nietzsche'nin filozofunun yaratmakla yazgılı olduğu politik düzen muhalifi ve muarızı olduğu Platon'un devleti ile büyük bir benzerlik gösterir. Felsefi sahnede düşman olan iki filozof politik alanda büyük ölçüde uzlaşırlar. Hem Nietzsche hem de Platon hiyerarşik olarak örgütlenmiş bir toplumsal düzen arayışı içindedirler. Ancak hemen belirtmek gerekir ki Nietzsche'nin filozofu Platon'un filozofundan daha üstün bir konumu işgal eder. Platon'un yetkinliğini ve politik meşruiyetini ideaların bilgisine sahip oluştan alan bilge-filozofundan farklı olarak Nietzsche'nin filozofu daima sanatçı bir filozoftur. Platon'un hakikati keşfeden filozofu hakikatle mukayyet iken Nietzsche'nin sanatçı filozofu hakikati yaratan bir filozoftur. Onun için Nietzsche'de egemenliğin kaynağı içkin hale gelir. Egemenin/efendinin meşruiyetinin kaynağı yine kendi soylu güç istencidir.

Platon'un filozofundan farklı olarak o, politik olanı logos değil, mitos temelinde örgütler. Böylelikle o, toplumu şimdiye dek kendisinden mahrum kaldığı Dionysosçu ilkeyle birleştirir. Böylece Nietzsche kendi politik düzenini estetik yoluyla meşrulaştırır. Başka bir ifadeyle onun politik tasavvurun gerisinde bir çeşit politik estetik yer almaktadır. Toplumun farklı unsurları arasında uyumu yaratan, amaç ve anlam bağışlayarak toplumu bütünlüklü bir sanat eserine dönüştüren sanatçı-filozof olacaktır. Egemen sanatçı-filozof toplumsallığın ve siyasallığın ilkesi olarak ortaya çıkar. Filozof tarafından estetize edilen politikaya Dionysosçu perspektifin hâkim olmasıyla birlikte politika, daima sınırları aşma, yayılma, boyun eğme ve egemen olma istemi olacaktır. Böylece Nietzsche'ye göre küçük politikalar alt edilip kültürel sağlık ve yeryüzünün egemenliği temin edilecektir. Nietzsche'nin yeni filozofların yazgılı ödevi olarak belirlediği yeni kültür ve sağlıklı toplum ise ona göre felsefenin doğuşunun ölüme sebep olduğu Sokrates öncesi trajik Yunan kültürü ve toplum düzenidir. İnsanlığın büyük yetiştiricileri olan yeni filozoflar yeni değerlerin ve düzenin yasa-koyucuları oldukları kadar "kültürün hekimi" de olacak hastalıklı alacalı (parçalı) modern kültüre karşı sağlıklı bir kültür yaratacaklardır.

Nietzsche, Yunan politik yaşamının temelindeki agonistik karakterden sitayişle bahseder. Aristokratik bir düzen ve dünya özlemi duyan Nietzsche, kendi politik düzenini gerçekte Yunan *agonu* temelinde kurar. Çünkü ona göre görkemli olan "büyük insan ve büyük politika daima güç için mücadelenin en uzun sürdüğü yerde ortaya çıkar (Nietzsche 2002: 461). Bu filozofun bilgeliği, yaşamı sertliği ve zalimliği içerisinde onaylayan ve mücadeleye odaklanan antik Yunan'ın trajik bilgeliğidir. Seçkin aristokratik bir toplumda toplumun var oluş gayesi kendisi değil, daha yüksek görevlere ve var oluşa uzanan seçkin-insanın üzerinde yükselebileceği bir zemin oluşturmaktır (Nietzsche 2019: 258;1997a: 167). Antik Yunan toplum idealinin hayranı olan Nietzsche'ye göre "'insan' tipinin her yükselişi, şimdiye dek aristokratik toplumun işi olmuş -her zaman da öyle olacak: Uzun bir sıralanma düzeni merdivenine, insanlar arasındaki değer ayrımlarına, şu

ya da bu anlamda köleliğin gerekliliğine inanan bir toplum” (Nietzsche 1997a: 166). Sağlıklı bir toplum ve politika ancak üstün insanların iradeleriyle varlık kazanabilir. Kitlesele özgürlüğe muhalif olan ve hatta zararlı gören Nietzsche, apaçık bir şekilde köleliği herhangi bir yüksek kültürün varoluş koşulu olarak görür. Filozof söylediklerinin çağdaşlarının kulağına hoş gelmeyeceğinin bilincindedir. Ama geri çekilmeye ve ödün vermeye niyeti yoktur; onun için seçkin insan ve toplumun ortaya çıkışını mümkün kılan sert koşullara ilişkin olarak şöyle der: “İnsancıl yanılsamalara kapılmamalı: Hakikat katıdır” (Nietzsche 1997a: 166).

Liberal demokratik kültürden muzdarip olan Nietzsche'nin de arzuladığı politik düzende tıpkı Platon'da olduğu gibi herkes kendi doğasına uygun olan bir kastın içerisinde konumlanır. Yaşamı boyunca kalbi daima seçkin insanlar için atan Nietzsche'nin esas amacı seçkin insanın yaratılması ve yaşatılmasıdır. Polis sözü konusu olduğunda Platon için esas olan filozofun değil, polisin saadeti ve selameti iken Nietzsche için asıl olan seçkin insanın yaratılması ve yaşatılmasıdır. Bu nedenle Nietzsche için politik iyi Platon da olduğu gibi herkesin yararına olanın temin edilmesi değildir. Platon, filozofun saadetini toplumun mutluluğuna feda ederken Nietzsche, egemeni yönetim işinden ve siyasi sorundan kurtarmak için yönetim işini bekçilere, savaşçılara bırakarak azınlıktaki felsefi yönetici aristokrasisinin mutluluğunu korumayı amaçlar. Platon, adalete uygun bir politika ve polis inşa ederken Nietzsche sağlıklı siyasal düzeni insan mükemmeliyetinin gereklerine göre düzenler (Berkowitz 2003: 177). Onun için asıl olan kitle değil, daima seçkin bir kastın yaratılması ve yaşatılmasıdır.

Nietzsche'nin filozofu da Platon'un hükümranı gibi her şeyden önce büyük bir yetiştirici, mürebbidir (Nietzsche, 2002: 469). Onun yüce kılan en soylu görevi insanı yetiştirmek ve yeni insanı yaratmaktır. O, bu eğitime işini yeni değerler yaratarak, amaçlar ortaya koyarak, yeni ve yüce olanı kendinde somutlaştırarak gerçekleştirecektir. Bu açıdan bakıldığında Nietzsche öncelikle politik bir düşünürdür. En kapsamlı niyeti, yeni bir insanlık türü yetiştirmek için insan varlığının kolektif koşullarını dönüştürmektir. En radikal ve geniş anlamıyla o, bir

nebi ve yasa koyucudur (Rosen 2004: 56). Nietzsche'ye göre içinde yaşanılan nihilizm çağında filozofun üstesinden gelmesi gereken en önemli sorun, amansızca yaklaşmakta olan "kader gibi korkunç" büyük ödev yeryüzünün bir bütün olarak nasıl idare edileceği ve "insanın bir bütün olarak nasıl ve hangi amaçla terbiye edileceği ve yetiştirileceği meselesidir (Nietzsche 2002: 459). Böylesi görkemli bir ödev ancak yeni değerler koyacak olan üstün insan ile mümkün olacaktır. Zira dünya yeni gürültüler bulanların değil, yeni değerleri bulanların etrafında döner (Nietzsche 1999: 141). "Değer biçmenin yasa yapıcısı"(Nietzsche 2002: 466) olan yeni filozofları bekleyen en büyük görev değer yaratmak ve yasallaştırmaktır (Nietzsche 2019: 137). Yeni değerler yaratacak ve yasallaştıracak olan geleceğin filozofu insan için yeni hedefler koyacak böylelikle değerler krizini ifade eden nihilizmi de aşacaktır.

Platon'un piramidal devlet anlayışından esinlenen Nietzsche'ye göre "en kutsal düzen" kitlenin "dehanın asası altında" "sadakat içgüdüsü" ile hizmet ettiği düzendir. Ona göre "ruhun aristokratik doğasıyla", "doğal rütbe sıralamasıyla" uyumlu olan en doğru toplum düzeni, "büyük bireylerin hakimiyeti" elinde tuttuğu "kitlelerin ise dahinin asası altında hizmet" ettiği düzendir. Erken döneminden itibaren dâhinin topluma ruhani liderlik, manevi liderlik yapması gerektiği düşüncesi yaşamının sonuna dek varlığını devam ettirir (Nietzsche 2010: 51, 37; Young 216, 218). Geleceğin filozoflarının liderliği siyasalı içermekle birlikte onu aşacak olan bir çeşit ruhani- manevi liderliktir. Nietzsche bu lideri/liderliği *Güç İstenci*'nde İsa *Ruhlu Sezar* olarak yeniden tanımlanır.

3. İsa Ruhlu Sezar: "Ruhun Tiran"ı ve "Dinsel Varlık" Olarak Egemen Filozof

Geleceğin politikası olup kaçınılmaz bir zorlukla gelecek olan ve ancak seçkin bir kast tarafından yürütülecek olan büyük politika bir çeşit ruhani bir savaş olduğundan Nietzsche kendi politik filozofunu da cari siyasetin üzerine konumlandırarak bir çeşit ruhani egemene dönüştürür. Çünkü ona göre büyük

politika dinlerin ve düşüncelerin savaşı olacaktır (Nietzsche 1996: 142). Bu durumda bu savaşı icra edecek olan egemenin de bir politik ruhani olması kaçınılmazdır. Bu nedenle “benimle alakası olanları” arıyorum diyen ve “özgür ruhlar kolonisi” üyeliğine en uygun aday profilini anlatmak için epey çaba sarf etmiş olan (Young 2017: 634,499) Nietzsche, şimdiye dek tanıdığı olunan egemenlerle karşılaştırıldığında kendi egemenini nihai anlamda “İsa Ruhlu Sezar” olarak tanımlar (Nietzsche 2002: 469). Dolayısıyla bu yeni egemen sadece dünyevi değil, aynı zamanda ruhani bir egemen olacaktır. Bu şekilde Nietzsche nihai aşamada dini ve dünyevi otorite ayrımına son verir. Yeni egemenlik total bir egemenlik, filozof ise hakikati gösteren değil, aynı zamanda onu yaratan bir kişilik olacaktır. Böylece Nietzsche, nihai anlamda en yüce insan olarak egemen filozofu katlettiği Tanrı’dan boşalan mekâna koyarak insanın işlediği cinayete karşılık vermiş, kefareтини ödemiş olur. Sadece kendisiyle mukayyet olup tüm politik, askeri ve iktisadi bağlardan azade ancak her şeyin ve herkesin amacının aracı olduğu bu en yüce insan (Nietzsche 2002: 473) yani geleceğin filozofu Tanrı’yı ikame eden bir “ölümlü tanrı”dır.

En yüce tip olan felsefi egemen ile daha önce de defaten beğenisini dile getirdiği Sezar, Napolyon, Borgia gibi yüce insanlarla (Nietzsche 2002: 275) özgür/soylu ruhlar arasına ayırım koyan Nietzsche’nin beğenisine mazhar olan tipler daima kültürel ya da siyasal dünyada egemen olan tiplerdir. Ancak onlar daima dünyevi egemenler olarak egemenlik arzusuyla siyaset yapmışlardır. Oysa geleceğin hükümlan filozofu yani “İsa ruhlu Romalı Sezar” egemen olma arzusunu da alt etmiş kişidir. Onun için Nietzsche, kendi ütopyasında geleceğin filozofunu, siyasetin üzerindeki seçkin bölgede yetişen, orda ikamet eden İsa ve Buda gibi seçkin kimselerin, “yüce insanlar”ın, “yüce varlık”ların ait olduğu bir dünyaya yerleştirir (Berkowitz 2003: 178). Din kurucuları gibi ender olarak doğan bu tür emredici filozoflar “değer biçmenin yasa yapıcısı”dırlar (Nietzsche 2002: 466,468). Onlar modern dünyanın sunduğu siyasal seçenek ile doğanın siyasal talepleri arasındaki devasa uçurumu gösterir. Ona göre en yüksek siyasal düzende dahi en

yüksek insan siyasalın cazibesine kapılmadığı gibi yönetmekle de sınırlı değildir (Berkowitz 2003: 178). Diğer taraftan onun tasavvur ettiği siyasal düzende Borgia ile İsa, Buda gibi siyaset karşıtı yaşamlar arasındaki uzaklık, bu savaşan ve yöneten en yüce yönetici kast ile sağlıklı siyasi düzende en üstün kastı oluşturanlar arasındaki uzaklığa işaret eder (Nietzsche 1995: 89-90; Berkowitz 2003: 179). *Deccal*'de büyük bireyler yaratma amacına dönük bir hiyerarşik toplum düzeni yarattıkları için binlerce yıl öncesine giden kast kanunlarını içeren Hint kökenli Manu kanunlarından sitayişle bahseden Nietzsche'ye göre sağlıklı aristokratik bir düzende yeni filozoflar da Brahmanlar yani dinsel varlıklar gibi krallık üstü bir konumda ancak onları atama yetkisine dahi sahip olup gündelik siyasetin üzerinde/ötesinde durarak ancak kralları dahi amaçlarının araçları kılarak yöneteceklerdir (Nietzsche 1997a: 61-62). "Geleceğin yasa koyucusu" olan aktüel politikanın üstündeki "en yüce/yüksek insan"ın (Nietzsche 2002: 465) ellerini günlük politikayla kirletmesi egemenliğinin yüceliğine yakışmayacağından bu işleri atları olan düzenin hukuki ve askeri bekçilerine tevdi eder. Bir çeşit politik ruhani olarak felsefi egemen, irade beyanı yoluyla politik olanı belirler, norm koyar, gidilecek yeri, bakılacak yönü gösterir. Başka bir ifadeyle tüm politik yaşamın vizyonunu ve ufkunu tayin edip gidişatına nezaret eder. O, politik olanın/alanın kurucu ilkesi olarak politik düzenin dışında olup politik düzenin yasalarına tabi değildir. Siyasal aygıt onun için amaç değil, araç olarak işlevseldir. Amaç ise insanlığın yetiştirilmesidir.

Tüm yaşamı boyunca hem kültürel hem politik yaşamda Nietzsche'nin amacı bir bütün olarak insanın yetiştirilmesi, parçalanmışlığın aşılması, birliğin tesis edilmesi olagelmıştır. Antik dünyanın birlikli dünyası felsefenin ortaya çıkışı ve zaferiyle akamete uğratılmıştır. Nietzsche daima bu "yitirilmiş başlangıç"ın özlemiyle yazar. Bu çerçeveden bakıldığında yeni *İsa Ruhlu Sezar* imgesi, yaşamı boyunca birlik içinde bir yüksek kültür yaratma arzusu taşıyan Nietzsche'nin *Tragedyanın Doğuşu*'nun sonunda kültürel parçalanma ve çürümeye karşı çözüm umudunu ifade eden "müzik yapan Sokrates" (Nietzsche 2018: 95) imgesinin

üretken yaşamının sonuna doğru politik bağlamda yeniden ifadesidir. Ona göre Sokrates'in zaferiyle birlikte Yunan'ın sanat temelinde yaratılmış ayrılaşmamış, bütünlüklü ve sağlıklı trajik kültürü akli ve akli olmayan şeklinde parçalanmış; yaşam aklın tiranlığına tabi kılınarak felce uğratılmıştır. Nietzsche, trajik Yunan kültür yaşamının sağlığını ve yüceliğini temin eden Dionysos-Apollon yani sanat ve felsefe birlikteliğinin yeniden olabilirliğine dair umudunu "müzik yapan Sokrates" imgesiyle ifade eder (Nietzsche 2018: 95). Şimdi aynı umut politik bağlamda *İsa Sezar* olarak ifade edilmektedir. Zira Batı siyasal yaşamına egemen olan dekadans, devasa bir siyasal parçalanmışlık olarak zuhur etmiştir. Milliyetçilik başta olmak üzere küçük politikalar Avrupa'yı parçalamış ve güçten düşürmüştür. Büyük politikanın en büyük amaçlarından biri olan Avrupa'nın birliği ve yeryüzü egemenliğine duyulan ihtiyaç İsa-Sezar imgesiyle dile getirilmektedir. Zira kaosun kendilerini harekete geçirdiği, halk üzerinde güç sahibi olan bu büyük insanlar daima düzensiz olana tek bir biçim vermek isterler (Nietzsche 2002: 463). Ancak büyük politika yoluyla temin edilecek olan bu siyasal zafer daima ruhani bir karakteri barındıracaktır. Çünkü geleceğin politikası bir çeşit "düşünceler/ruhlar savaşı" içinde çözülecektir (Nietzsche 1996: 141-142). Politik ve felsefi olanın iç içe geçtiği bu ruhlar savaşının yöneticisi olan geleceğin filozofu, salt savaşı ve yöneten hukuk bekçilerinin üzerinde bir konuma ve yüce bir kişiliğe sahip olacaktır. Açıkça Nietzsche'nin ilk dönemlerinde daha çok kültürel birliğe ve yüceliğe duyduğu arzu giderek siyasal birlik ve yüceliği de içerecek şekilde genişlemiştir. Buna bağlı olarak dehaya duyulan arzu zamanla kendini alt etmeyi ve siyasal egemenliği de içeren üstün insana, özgür ruhlara ve nihayetinde tinsel/dinsel ve düşünsel olanı kendinde somutlaştıran yeni filozofa duyulan arzuya dönüşecektir.

"Ruhun oligarkları" (Nietzsche 2000: 179) olan bu yeni filozoflar aynı zamanda en yüce ve onaylayıcı "dini varlık"lardır (Nietzsche 2019: 55). Nietzsche, geçirimsiz bir hükümlanlık için dinsel olan üzerinde belirleyiciliği onların hükümlanlığına dahil eder. Nietzsche, daha ilk kitabı olan *Tragedyanın*

Doğuşu'ndan itibaren dinin toplum kurucu vasfına gönderme yapar. Bu onun düşüncesinin çoğu kez gözden kaçırılan yanıdır. Zahidane ateizmine karşın Nietzsche, yaşamı boyunca dinsel olanı toplumsallığın temeli olarak görmüştür. Ancak Nietzsche'nin bahsettiği din Yunan dinidir. Antikler toplumu bütünleştiren ethosu din/mitos aracılığıyla temin etmekteydiler. Geleceğin politik yaşamı da bu mitos aracılığıyla sağlanacaktır. Gerçekte Nietzsche yaşamı boyunca kültürel birliği temin edecek olan ethosun ve onu tesis eden sanatçı-filozofun özlemine duymuştur. Çünkü ona göre isteme kötürümlüğüne/hastalığına yakalanmış olan günün Avrupa'sı baştan aşağı afyon etkisi yaratan kuşkuculuğa saplanmış (Nietzsche 1997a: 112). Yeni filozof ise her şeyden önce çağın hastalığı olan kuşkuculuğu yadsıyan biri kişiliktir (Nietzsche 1997a: 110-111). Din, gelenek, mistik imgeleme ve hukuk halkın kültür ile en önemli temas noktasıdır (Nietzsche 2010: 51-52). "Bütün hayatı ve felsefesi her şeyden önce "kültürü" yeniden kuracak yeni bir dini bakış açısı bulma çabası" olan (Young 2017: 270) Nietzsche' ye göre "din konusunda bir tükenme"nin görüldüğü çağında "insan nihayet eski önemli simgelerden yorulmuştur... yeni bir şeyin" -yeni bir dinin- "bulunma vakti gelmiştir" (Young 2017: 269). Bu din Yunan tarzı gayr-i metafizik bir din olacaktır/olmalıdır. Onun için onun tragedyanın dönüşü arzusu aslında Yunani tarz bir dini kültüre dönüş arzusudur. Çünkü onun da vurguladığı gibi Yunanlıların büyük ve sanatsal kültürü aynı zamanda dini bir kültürdür. Bu nedenle onun için sanatsal kültürün dönüşü aynı zamanda dini kültürün de dönüşü olacaktır (Young 2017: 269).

Dünyevi ve ruhani olanı kendinde birleştiren bu filozof tipinin soy kütüğünü Nietzsche'nin erken dönem eserlerine dek izlemek mümkündür. Gerçekten yeni filozof onun ilk dönemlerinden itibaren deha, saf tip, üstün insan, özgür ruh olarak adlandırdığı, düşünsel gelişiminin her aşamasında önemli yer tutan istisnai birey tipinin en üstün formunu oluşturur. Nietzsche, bu yüce karakterleri daima egemenlikle birlikte düşünür. Büyük insan "daima güç için mücadelenin en uzun sürdüğü yerde" ortaya çıktığından (Nietzsche 2002: 461) "yeni filozof" "en yüksek

manevileştirilişi olarak sadece bir egemen sınıf ile bağlantı içinde teşekkül edebilir” (Nietzsche 2002: 468). Yukarıda belirttiğimiz gibi gerçekte o, bu en üstün insan tipinin toplum için değil, bilakis toplumun onun için var olduğunu düşünür. Daha ilk dönem eseri olan *Tragedyanın Doğuşu*'nun bir bölümü olarak yazdığı *Yunan Devleti* denemesinde antik Yunan polisi örneğinden hareketle “hakiki sanat ihtiyacı demek olan kültür”ün zorunlu şartı ve “korkunç temel”i olarak köleliği onaylayan (Nietzsche 2015: 21) filozof, dehanın sanatsal üretiminin devamı için güçbela yaşayan insanların yaşamak zorunda oldukları sefaleti onaylar (Nietzsche 2015: 22). Cemaatin görevi dehaya hizmet etmektir. Piramit şeklindeki toplum köle için sömürü ve sefaletten başka bir anlama gelmese de bunun önemi yoktur; çünkü sadece dâhinin hayatı değerlidir, doğa bile ancak dahi sayesinde en yüce hedefine ulaşır (Young 2017: 241). Burada söz konusu olan salt devlete ya da güçlü bireylere bağlılık değil, en yüce bireye bağlılıktır. “İnsanlığı geliştiren” “en saf tipler” olan bu en yüksek tipler geniş anlamda bu insanlara faydalı olan insanlardır. Burada faydaya yapılan vurgu, bir bütün olarak cemaatin gerçekten de dahiye tanıdığı ayrıcalıklı var oluştan kendi refahına bir nevi katkı çıkardığını ima eder (Young 2017: 267). Zira “kader olan insanlar, kendilerini taşımak suretiyle kaderi taşırlar” (Nietzsche 2002: 465). Nietzsche, erken dönemden itibaren dehaya manevi bir önderlik payesi tanır. Ona göre toplumun manevi lideri olan dahinin yani sanatçının görevi “cemaati cemaat yapan temel ethosu büyük sanat eseri yoluyla dile getirmek”tir (Young 2017: 268). Böylece aslında o, toplumsallığı temin eder. Halkın doğurduğu dehanın görevi “halkın en yüce kaderini” bir bireyin sembolik varlığında bir sanat eserinde ortaya koymak ve böylece toplumu toplum yapan “sonsuz-ebedi” değerlere bağlayarak değişken olandan (modern, yozlaştırıcı ve barbar olan) kurtarmaktır (Nietzsche 2010: 52). Halkın eğitimi de esas olarak zorunlu devlet eğitimiyle değil, halkın doğurduğu dehanın eseri sayesinde mümkün olacaktır. Zira dehanın yaptığı şey, metafizik/manevi yurdu ve kökü olan halkın bilinç dışından çıkan yüksek ve asil kültürü dile getirmektir (Nietzsche 2010: 52).

Nietzsche, insanın nereye kadar yükselebileceğini, gücünün ne kadar uzağa eriştiğini göstermek için aşırı çaba gösteren insan olan ve bir yerde insanın “ufku”nu oluşturan (Nietzsche 2002: 467) yeni filozofların kitle üstündeki hâkimiyetini bir çeşit insanlığın yetiştirilmesi faaliyeti yani mürebbilik vazifesinin ifası olarak da gerekçelendirir. Yeni filozoflar iyinin ve kötünün ötesindeki eğitimciler olup eğitimcinin tekin olmayan-esrarengiz ayrıcalıklarına da sahiptirler. Terbiye etmenin tüm araçlarına sahip olan filozof bazı mizaçları alayın kamçı darbeleriyle, bazılarını (tembelleri, korkakları, karasızları kibirlileri) ise abartılı övgüyle ileriye taşır (Nietzsche 2002: 468-469). Bu mürebbi hükümrânın ruh yüceliği ve tinsel büyüklüğü zorunlu olarak bağımsızlığı içerir. Buna mukabil bu tinsel yücelikten yoksun olanların yani kitlenin bağımsızlığına izin verilmemelidir. Zira iyilik yapma, adaleti dağıtma arzuları dahi zarar verici olan küçük ruhlar itaat etmek zorundadırlar ve bu yüzden de büyüklüğe sahip olamazlar (Nietzsche 2002: 469). Nietzsche'nin yüce ruhlu filozofu, mürebbi hükümrânı şimdiye dek var olan diğer hükümdarlar ile mukayese edildiğinde istisnai durumu ve kudretli pozisyonuyla gerçekte “İsa Ruhlu Bir Romalı Sezar”dır (Nietzsche 2002: 469). Onların birbirinden ayrılamayacak olan ruh büyüklüğü ve tinsel büyüklükleri bağımsızlığı içerir. Bütün bağlardan kopmuş olan bu en yüce insanlar egemenin dahi ötesinde yaşarlar, egemen olanlar onların araçlardırlar (Nietzsche 2002: 473). İsteddiği için değil, eşi benzeri olmadığından soğuk, tereddütsüz, yöneten, sert, korkusuz, yalnız, ketum, sürü erdemlerine kayıtsız olan bu filozoflar insanlarla ilişkisinde onlardan bir şeyi oluşturmayı amaçlar. Kendini doğrudan bilen, ancak kendisiyle konuşmadığı zamanlarda maske takan “tabiatın onu büyük üslupla inşa ettiği ve icat ettiği biri” olan yüce filozof “övgü ve yerginin erişmeyeceği bir yalnızlık” (Nietzsche 2002: 461-462,470) içindedir. Hiyerarşiye inancını kaybeden ve yalnızlığı onurlandırmayı bilemeyen çağda bu yüce insanın “çağın insanı aşağıya çeken tehlikeli çağlayanın ortasında” kendisini yukarıda tutması ve varlığı devam ettirmesi için hile ve tebdili kıyafet gereklidir”. Ender olarak dünyaya gelen bu “insanın en güç ve en yüksek siması” (Nietzsche 2002:

470) Nietzsche'ye göre nadiren başarılı olur, onun için en yüce ve bilge kişinin tarihi, felsefe tarihi korkunç bir tarihtir. Çünkü ne zaman onların bir etkisi görüle ayaktakımı ("kusurlu" ve "yarı kusurlu"lar) sahneye çıkar, onları tanımayan başarılarla" yenilgiye uğratırlar. Bu "küçük" ve ruhtan yoksun olanların söze karışmaları "insanlığın kaderinin en yüksek tipinin iyi yaratılışına bağlı olduğunu bilen bir kimse için bu korkunç bir kulak işkencesi olur" (Nietzsche 2002: 471). Bununla birlikte bilge kişinin var oluş koşulları üzerinde duran Nietzsche, şimdi Avrupa'da bunun tekrar mümkün olduğuna dair umudunu dile getirir. Zira "yozlaşma çağı, elmaların ağaçtan düşme zamanıdır. Bireyler demek istiyorum, onlar geleceğin tohumlarını taşır, tinsel kolonizasyonunun gerçek sahipleri, yeni devletlerin, toplulukların yepyeni oluşumlarıdır. Yozlaşma, olsa olsa bir halkın sonbaharına bir sövgü sözüdür" (Nietzsche 2003a: 61).

Sonuç

Batı dünyasının krizini nihilizm olarak teşhis eden Nietzsche, krizden çıkışın çaresi olarak umudunu daima seçkin insana bağlar. Düşüncesinin değişimine ve gelişimine paralel olarak bu üstün insan figüründe de değişimler görülür. Nietzsche'nin özellikle Wagner'in etkisiyle romantizmin etkisinde kaldığı ilk dönem çalışmalarında istisnai tip daha çok "deha" olarak ortaya çıkar. O, dehayı çoğunlukla politika karşıtı bir figür olarak daima yüksek bir kültür dünyası çerçevesinde düşünür. Devlet dışında hatta çoğu kez karşısında duran deha, politik dünyadan daha üstün bir dünya olan kültür dünyasının hükümrani olarak görülür. Daha sonra Nietzsche'nin lügatine yoğunca dahil olan üstün insan ve özgür ruhlar ise sadece kültür dünyasına değil, aynı zamanda politik dünyaya egemen olan tiplerdir. Geleceğin yasa yapan filozofu ise hem kültür yani tin dünyasının hem de politik dünyanın egemenliğini kendinde birleştirir. Fakat o, bu egemenlik arzusunu da alt ederek kemale erer; bir yerde tanrılaşır. Zaten Nietzsche'yi dikkatli bir okuma aslında onun istisnai tip(ler)in daima Hristiyanlık karşıtı fakat Yunan dini tarzında bir dinsel misyona ve vizyona sahip olduğunu açıkça gösterir. Üstün

insanı haber veren, fakat herkesten önce üstün insanı kendinde somutlaştıran kişinin varlığını iyi ve kötü karşıtlığı temelinde açıklayan İrani peygamber Zerdüşt olması tesadüf değildir. Dionysosçu trajik bilgeliği temsil eden Zerdüşt, iyi ve kötü olanı, bunların garantörü olan Tanrı'yı/hakikati ve buna inanarak yaşam süren dekadan "son insanı" aşarak iyi ve kötünün ötesinde birliğe varır. İlginç ve ironik olarak Hegelyen tasavvura benzer bir şekilde Nietzsche de gelecekte Sokrates'in dolayısıyla akıl ve felsefenin menşe ve mebedinde olduğu düalisttik anlam dünyasının aşılması başlangıçtaki birliğe döneceği umudunu taşır. Bunun bir yerde felsefenin aşılması olacağı açıktır. Bu aşma eylemi köle-efendi mücadelesiyle karakterize olunan tarihte⁴ en yüce insan kastı olan geleceğin sanatçı-filozofunun yaratıcı iradesinin egemen oluşuyla mümkün olacaktır. Nietzsche'nin tarihsel ve sosyopolitik vizyonuna dahil olan tinselliği yukarıda bahsettiğimiz büyük politika kavramı üzerinden de takip etmek mümkündür. Önceleri kültürün yaratımına odaklanan büyük politika, daha sonra Avrupa'nın birliğine ve yeryüzünün fethine yönelir. Son aşamada ise politika eşi benzeri görülmemiş bir tinler savaşı olarak yeniden içeriklendirilir. Nietzscheci büyük politika ve en yüksek politik düzen insanların dinsel selametini dışarıda bırakmak anlamında laik değildir. Politik olan daima dinsel olanı içerecektir. Dahası dinsellik olmaksızın politik olandan bahsedilemez.

Klasik anlamıyla felsefe ve filozofu bir çöküş semptomu olarak gören Nietzsche, zamanla felsefe ve filozof kavramını yeniden değerlendirerek temellük eder. Güç istemi temelinde yeniden değerlendirmenin neticesi olan yeni felsefe ve filozof anlayışı çerçevesinde felsefe bir yasama faaliyetine filozof ise egemene dönüşür. Böylece filozof, deha ve "ruhun tiran"ı olduğu kadar politik dünyanın da egemeni ve önderi olarak sahneye geri döner. Nietzsche, ruhani ve dünyevi egemenliği kendinde birleştiren yeni üst(ün) insan figürünü önce geleceğin

⁴ Tüm felsefesini "güç istemi"ni esas alan bir köle-efendi çatışması üzerine inşa eden Nietzsche, bu yaklaşım çerçevesinde tüm tarihi de "Roma'ya karşı Yahudi, Yahudi'ye karşı Roma" şeklinde formüle edilebilecek "iki karşıt değer" arasındaki mücadelede neticesinde oluşan bir süreç olarak yorumlar (Cameron & Dombowsky 2008: 27).

filozofu daha sonra ise İsa Ruhlu Sezar olarak adlandırır. Böylece bu yeni egemen filozof düşüncesiyle modern seküler egemenlik fikrini ve ona içkin olan politik nihilizmi aşmayı dener. Karar verme kudretini haiz, dini-dünyevi ayrımını aşan Nietzsche'nin buyruk sahibi filozofu, Platon'un kral-filozofu gibi hakikat ile mukayyet de değildir. Zira o, hakikati keşfeden değil, yaratan bir kişidir; hakikat onun iradesinin ifadesidir. Bu nedenle de Nietzsche'nin yeni filozofu modern politik dünyanın normlarını ve "normalini" ve ona odaklanan demokratik eşitliği/vasatlığı yıkım potansiyeli taşıyan hatta bunu ödev olarak bilen "tehlikeli" ve "yıkım getirici" bir figürdür.

The Philosopher, Caesar and Jesus: Philosopher of the Future as Sovereign in Nietzsche

Summary

Sever IŞIK

Doç. Dr. | Assoc. Prof. Dr.
Gaziantep University, Faculty of Art and Science, Department of Philosophy, Gaziantep, TR
ORCID: 0000-0002-8401-2353
severquista@gmail.com

Introduction

Nietzsche had a profound impact with his radical criticisms of the Western thought tradition and played a decisive role in the philosophical path of the next century. Nietzsche identified the crisis of his age as nihilism and expressed it with the metaphor of God's Death. Nietzsche has constantly struggled to overcome the tradition of metaphysical thought, which he sees as the cause of the crisis of the age. According to him, this crisis is dangerous as well as an opportunity to make a great start. What man must do after God's death is to atone for that death and recreate the meaning of life. The person who will achieve this task is a superior person. The overman (übermensch) will be a new being who will create the meaning of life and transcend nihilism, almost by substituting God. The overman will be a different person from the "last man" who leaves the scene with the deceased God.

Nietzsche also re-evaluates philosophy and the philosopher within the scope of the project of "re-evaluation of all values". It informs the philosophers of the future as a superior human type who will create the future. The "philosopher of the future", on the other hand, emerges as a superior human form that combines the identity and personality of the artist, prophet and ruler. These philosophers combine the religious, artistic and intellectual as the supreme human type who creates, not discovers the truth. These new dominant philosophers will act in line with the will to power and will build the society in line with their own will. The policy of the philosophers of the future will be "great politics". The philosophers of the future are people who create values, are brave, leaders, and are against the times.

It manifests itself as a kind of "Religious Character" that Nietzsche first mentioned in *Beyond Good and Evil*. Nietzsche calls these philosophers, who unite material/earthly and spiritual/religious power, as *Caesar with the soul of Christ* in the *Will to Power*. According to him, the philosopher of the future will be a sovereign personality, and his philosophy will be a sovereign philosophy. Therefore, within the limited framework of

this article, we will argue that Nietzsche's new understanding of sovereignty and sovereignty surpassed the secular modern understanding of sovereignty and sovereignty. According to him, the philosopher of the future will benefit from religions for the general development of humanity. It is not possible to unite society around a common goal/ethos without religiousness. In fact, the biggest reason for the fragmentation and decay in modern society is the loss of this common purpose.

The Sovereign Philosopher as Value Creator, Legislator and Leader

In *Beyond Good and Evil*, Nietzsche leaves the task of formulating an alternative moral ideal that is not ascetic to the new type of philosopher whose arrival he heralds, namely "philosophers of the future". The future philosopher is a different and superior character than the "genius", "free spirit" ideal types he mentioned earlier. Nietzsche, who assigns a dangerous task to the philosopher, thinks that philosophy should disturb the age. According to him, in his own age, philosophy turned into an academic discipline at the university and lost its prestige. It is no longer a question of the danger of philosophy and the philosopher limited to university chairs. The transformation of philosophy into an academic activity at the university and the philosopher into a civil servant resulted in philosophy losing its sovereignty. Another reason why philosophy lost its dominance is the rise of science and its attempts to make laws for philosophy. With the rise of science, philosophy was reduced to epistemology and transformed into a "doctrine of moderation". This development expresses the disbelief of the age of philosophy on the duty of lordship and the right to rule.

However, according to Nietzsche, the new philosophy will be a dominant philosophy, not a harmonious and conciliatory philosophy that approves the values of the age. However, according to him, there are many obstacles to the rise of such a philosophy stemming from his age. The spirit of the age is not ready for such a philosophy. However, what the age needs are dangerous philosophers who will "ask questions with a hammer" against time. These philosophers will destroy all the rotten and idolized values of the age and replace them with new ones. Nietzsche says he wrote for the "masters of the earth", a human species that did not yet exist. The philosopher of the future primarily represents a new value system and order as a philosopher who has come to terms with his old philosophy and surpassed it. They are also the enforcers of values they created. These new philosophers, whose primary task is to establish and legalize new values, will emerge as "commanding" people. They will put an end to skepticism and egalitarian policies, which are indicative of nihilistic politics. They will carry the society to the goal they have determined by using all means. In line with the will to power, the new master morality, noble and warrior virtues will dominate the age. These philosophers, who will act in accordance with the will to power, will not have much to do with the truth.

Nietzsche carefully distinguishes these philosophers from the old type of philosopher, whom he sees as philosophical workers, and places them in a higher and higher position above them. Their task is not to evaluate and explain the accumulation of knowledge like the ancient philosophers. Their task is to create the values required by

the leadership task and to legislate. Nietzsche uses the word *fürher* for the philosopher. They grasp the future, they determine what is useful for man. Truth is really just their will to power. The timeless task awaiting the philosopher of the future is the creation of a reigning philosophy and the training of new people.

The Sovereign Philosopher as the Great Regimental and Dionysian Tragic Sage

Nietzsche's philosopher is a great educator like Plato's. However, he has a superior and powerful position than Plato's philosopher. Nietzsche's philosopher does not discover truth like Plato's, he creates it. For there is no truth to be discovered for him. It cannot be confined to a transcendent or rational truth. For him, the source of sovereignty becomes immanent. The source of the sovereign/master's legitimacy is his own will to power. Unlike Plato's philosopher, this philosopher organizes the political on the basis of myth, not logos. It unites society with the Dionysian principle. Thus, Nietzsche legitimizes his political order through aesthetics. There is a kind of political aesthetic behind his political vision. Its sovereign is the Dionysian artist-philosopher. With the Dionysian perspective dominating politics, politics will always be the act of crossing borders, spreading, subjugating and dominating. Nietzsche, like Plato, desires a political order in which everyone lives in a caste that suits his or her own nature. Nietzsche always puts the elite people in the center and defends an aristocratic order. For Nietzsche, political good is not the provision of what is for the benefit of all. The real good is the creation and survival of the outstanding human being.

Nietzsche's philosopher, like Plato's ruler, is above all a great educator and tutor. His noblest duty is to cultivate man and create the new man. In this age of nihilism, the great task that the philosopher must overcome is how to manage the earth as a whole, and how and for what purpose the human being will be disciplined and brought up. Such a glorious task will only be possible with a superior man who will set new values. The greatest task facing new philosophers is to create and legitimize value. In *The Will to Power*, Nietzsche redefines the future philosopher who will create and legalize new values as *Caesar with the soul of Christ*.

Caesar with the soul of Christ: The Sovereign Philosopher as "oligarchs of the Spirit" and "Religious Character"

For Nietzsche, the politics of the future, the "great politics", is a kind of "spiritual war" to be waged by an elite caste. For this reason, Nietzsche transforms his philosopher who will carry out this policy into a kind of spiritual sovereign. Nietzsche defines this new sovereign as *Caesar with the soul of Christ*. Therefore, this new sovereign will be not only a worldly sovereign, but also a spiritual one. In this way, Nietzsche finally puts an end to the separation of religious and secular authority. The new sovereignty becomes total sovereignty. The philosopher of the future also becomes the absolute spiritual ruler. Thus, Nietzsche, by placing the sovereign philosopher, whom he sees as the supreme human being, in the space emptied from God, responded to the murder committed by man and paid his atonement. This supreme human being, limited only to himself and free from all limitations (political, military and economic), but to whom

everything and everyone is the means to their ends, that is, the philosopher of the future, is a "mortal god" who substitutes God.

These new philosophers, the "oligarchs of the spirit" are also the supreme and affirming "Religious Character". The power of *Caesar with the soul of Christ* encompasses both the religious and the secular. Because a sovereignty that excludes the sovereignty of spirits would be incomplete. According to Nietzsche, such imperative philosophers, who are rarely born like the founders of religion, create value and legislate. According to Nietzsche, in a healthy aristocratic order, these philosophers also have a supra-kingdom position like Brahmins, that is, religious beings. But they will rule by standing beyond everyday politics, making even kings the instruments of their ends. These reigning philosophers, the "legislators of the future", reside in a neighborhood above current politics. They don't get their hands dirty with the dirt of daily politics. Since it does not suit the greatness of his dominion, they leave these tasks to their subordinates, the civil and military bureaucracy. They define the vision and horizon of political life and oversee its course. They are the founding principle of political order and life.

Conclusion

Nietzsche diagnoses the crisis of the Western world as nihilism; he always puts his hopes on the distinguished person as a solution to the crisis. Throughout his intellectual development different distinguished types like genius, free spirits, etc. come to the fore. However, he thinks of "genius" more in terms of a high cultural world as an anti-political figure. The "superior man" and "free spirit", which were then heavily included in Nietzsche's lexicon, are the types that dominate not only the cultural world, but also the political world. The law-making philosopher of the future, on the other hand, combines the dominance of both the cultural world and the political world. Nietzsche's superhuman types always have an anti-Christian but Greek religious mission and vision. It is no coincidence that Zarathustra, who foretold the superior man and represented the Dionysian tragic wisdom, was a prophet.

Nietzsche, who sees philosophy and philosopher in the classical sense as a symptom of collapse, re-evaluates and appropriates the concept of philosophy and philosopher over time. Thus, philosophy becomes a legislative activity, and the philosopher becomes the sovereign. The philosopher returns to the stage as the ruler and leader of the political world as well as genius and "tyrant of the soul." Nietzsche calls this supreme human figure, who combines spiritual and earthly sovereignty, first the philosopher of the future and then the Caesar with the Spirit of Jesus. With his thought, this new sovereign philosopher tries to transcend the modern idea of secular sovereignty and the political nihilism inherent in it. Nietzsche's commanding philosopher, who transcends the religious-worldly distinction, is not limited to truth like Plato's king-philosopher. Because he is a person who creates the truth, not a discoverer; Truth is the expression of his will. For this reason, Nietzsche's new philosopher is a "dangerous" and "destructive" figure, which focuses on the norms and "normal" of the modern political world, has the potential to destroy democratic politics, and even considers it a duty.

KAYNAKÇA| REFERENCES

Ansell-Pearson, K. (2009a). "The Transfiguration of Existence and Sovereign life: Sloterdijk and Nietzsche on Posthuman and Superhuman Futures", *Environment and Planning D: Society and Space*, volume 27, p. 139-156.

Ansell-Pearson, K. (2009b). "Free Spirits and Free Thinkers: Nietzsche and Guyau on the Future of Morality", in In Jeffrey A. Metzger (ed.), *Nietzsche, Nihilism, and the Philosophy of the Future*. Continuum, p. 102-124.

Berkowitz, P. (2003). *Bir Ahlâk Karşıtının Etiği* (çev. Ertürk Demirel), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Cameron, F., Dombowsky, D. (2008). *Political Writings of Friedrich Nietzsche: An Anthology*, Palgrave Macmillan, UK.

Fulkerson-Smith, B. A. (2010). "Experimentation, Temptation and Nietzsche's Philosopher of the Future", *Epoche*, Vol. 15, Issue 1, p.187-201.

Hicks, S. V. and Alan R. (2003). "Nietzsche and Untimeliness: The "Philosopher of the Future" as the Figure of Disruptive Wisdom", *Journal of Nietzsche Studies*, issue 25 (1), p. 1-34.

Mullin, A. (2000). "Nietzsche's Free Spirit", *Journal of the History of Philosophy*, Vol. 38, No.3, p. 383-405.

Nietzsche, F. (2008). *Political Writings of Friedrich Nietzsche: An Anthology*, Edited Cameron, F., Dombowsky, D. (ed.). Palgrave Macmillan, UK.

Nietzsche, F. (1995). *Deccal*, (çev. Oruç Aruoba), Hil Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.

Nietzsche, F. (1996). *Ecce Homo: Kişi Nasıl Kendisi Olur*, (çev. Can Alkor), Say Yayınları, 5. Baskı, İstanbul.

Nietzsche, F. (1997a). *Untimely Meditations / Friedrich Nietzsche*: edited by Daniel Breazeale: translated by R. J. Hollingdale. Cambridge University Press.

Nietzsche, F. (1997). *İyinin ve Kötünün Ötesinde* (çev. Ahmet İnam), Gündoğan Yayıncılık, 3. Baskı, Ankara.

Nietzsche, F. (1998). *Ahlâkın Soykütüğü Üstüne* (çev. Ahmet İnam), Gündoğan Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.

Nietzsche, F. (1999). *Böyle Buyurdu Zerdüş*, (çev. A. Turan Oflazoğlu), Asa Yayınları, Bursa.

Nietzsche, F. (2000). *Human, All Too Human: A Book for Free Spirits*, Translated, with an Afterword, by Gary Handwerk, Stanford University Press.

Nietzsche, F. (2002). *Güç İstenci*, (çev. Sedat Umran), Birey Yayınları, İstanbul.

Nietzsche, F. (2003a). *Şen Bilim*, (çev. Levent Özşar), Asa Kitabevi, Bursa.

Nietzsche, F. (2010). *Öğretim Kuramlarımızın Geleceği Üzerine*, (çev. Gürsel Aytaç), Say Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.

Nietzsche, F. (2015). *Yunanlıların Trajik Çağında Felsefe* (çev. Gürsel Aytaç). 5. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.

Nietzsche, F. (2017). *Putların Alacakaranlığı* (çev. Mustafa Tüzel). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 5. Baskı, İstanbul.

Nietzsche, F. (2018). *Tragedyanın Doğuşu*, (çev. Mustafa Tüzel), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 8. Baskı, İstanbul.

Nietzsche, F. (2019). *İyinin ve Kötünün Ötesinde* (çev. Mustafa Tüzel). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 6. Baskı, İstanbul.

Rosen, S. (2004). *The Mask of Enlightenment: Nietzsche's Zarathustra*, Second edition, Yale University Press.

Young, J. (2017). *Nietzsche: Bir Filozofun ve Felsefesinin Biyografisi* (çev. Bülent O. Doğan), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.